THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

251-253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967

SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.

Entered as Second Class Mai Matter at G.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd, 1913

קאנאדע מעג לערנען פון אויסטראליען

):: (

צוערשט עטליכע סטאטיסטישע דאטען וועלכע מיר ענטנעהמען פון מאנכע ציפערען, וואס זענען לעצטענס פערעפענטליכט געווארען.

אין 1912, מיט פיער יאהר צוריק, איז די דורכשניטליכע סומע וואס האט זיך געגייטיגט פאר לעבענס־מיטעל פאר א פאמיליע, ניט פאר קיין לוקסוס, נאר פאר די דורכשניטליכע גיטיגענדיגע לעבענס־מיטלען בעטראפען $743,08.

אין 1916, פיער יאהר שפעטער, פאדערט זיך שוין פאר דער זעלבער פאמיליע, פאר דער זעלבער צאהל לעבענסמיטלען — $983.84, אדער א פערטרעסערונג פון א דריטעל.

די פופצעהן דאלאר פערדיענסט, וואס דאס איז דער געוויהנליכער ארבייטער לוין, איז ניט נאך וועניגער, האבען דארום היינט אין 1916 די וועדטה פון בלויז צעהן דאלאר, ווייל מען קען דאך קויפען פאר זיי פונקט נור אזוי פיעל פראדוקטען ווי פיעל מען האט בעקומען פאר 10 דאלאר מיט פיער יאהר צוריק.

דאס איז איין זייט פון דער זאך. געוועהנליך ווען מען רעדט וועגען דעם יקרות, וועגען דער טייערקייט וואס האלט אלעס אין איין ארויף־שטייגען, צייגט מען אן אויף דעם, וואס דער ארבייטס־לוין שטייגט אויך ארויף, אזוי אז ביידע שאלען פון הער וואג בלייבען גלייך, ווייל דורך דער העכערונג פונ'ם ארבייטס־לוין וועט ממילא געטאפען דאס גלייכגעוויכט פאר'ן יקרות.

דיעזע טענה הערט מען היינט אפט פון אלע זייטען.

וואס איז אבער די ווירקליכקייט?

וואס דערצעהלען די פאקטען אין ציפערען?

פאר דער צייט, וואס אין פערלויף פון די לעצטע פיער יאהר זענען די פרייזען אויף לעבענס־מיטלען געשטיגען אויף דריי און דרייסיג פראצענט, איז דער ארבייטער־לוין, אין קאנאדע צוויי גרעסטע אינדוסטריעלע צענטרען — טאראנטא און מאנטרעאל געהעכערט געווארען דורכשניטליך אן צוויי פראצענט, א ריינע פערקלענערונג דורכ'ן יקרות אויף איין אן דרייסיג פראצענט.

דאס דערצעהלען די ציפערען. אזוי אז ווען מען וויל נאך אנזעהן די ערקלעהרונג פאר'ן יקרות מיט דער טייערקייט פון "לייבאר", הייסט עס בלויז געשאטען זאמד אין די אייגען.

דער יקרות אין קאנאדע איז דארום ניט מעהר קיין זאך, וואס מען קען אויסקומען מיט די הענד, ווי עס וואלט זיך שטארק ווערען אנזערע פאליטישע פיהרער.

אויסער דער מלחמה, איז דער יקרות היינט די צווייטע וויכטיגסטע פראבלעמע פאר די קאנאדער איינוואוינער.

וואס ווערט אבער געטהון צו בעקעמפען דעם יקרות־מאנסטער?

צוערשט האט מען די פראגע אין גאנצען געוואלט אויסקומען מיט די הענד, ווען דער דרוק פון די מוניציפאליטעטען אויף אטאוואה איז אבער געווארען שטארקער, האט מען פון דארטען ערקלערט, אז אטאוואה קען נאר ניט טהון, נאר יעדע שטאדט זאל טהון עטוואס אויף איהר אייגענעם חשבון, און אטאוואה וועט צוהעלפען, אז זי וועט קענען.

ווען מען האט אבער אין די אייגענע רייהען אפילו, אנגעהויבען צו בעמערקען אן אונצופרידענהייט מיט דיעזער שטעלונג, איז לעצטע וואך געקומען די פעראדרדנונג פונ'ם "גאווערנאר אין קאונסיל", וועלכע דארף מאכען א סוף צום יקרות־שרעק.

ווי אזוי בעשטרעבט דער נייער געזעץ אכצישאפען דעם יקרות?

לויט'ן געזעץ, ווערט די גאנצע מאכט אויבערגעגעבען צום ארבייטס־מיניסטער. און דער לעצטער זאל קענען פערפאלגען געריכטליך די אלע וועלכע נעהמען אין פערשידענע קאמבינאציעס, וואס האבען דעם צוועק, דורך די אכסמאכען צו העכערען די פרייזען אויף די לעבענס־נויט־ווענדיגקייטען.

דער געזעץ, אבזואהל ער ענטהאלט פיעלע פונקטען, שטראפען זיי אבער אלע ארויס פון דעם איינעם קוואל — דאס פערפאלגען די "טראסטס".

וועט דאס דערגרייכען דעם ציעל? וועט דאדורך דער יקרות אב־געשאפט ווערען?

גלייך ווי דער געזעץ אדער "אדדער אין קאנסיל" איז פערעפענט־ליכט געווארען, האבען פיעלע פון די פראמינענטסטע קאנאדער אדווא־קאטען עס עבקלערט אלס א געזעץ, וואס קען צוגעשריעבען ווערען צו דער קאטעגאריע פון "אין מעלען ולא מורידין", ווייל דער געזעץ קען איי־מער פערבייגעגאנגען ווערען. אין די "טראסטען" וועלכע זענען שולדיג אין העכערען די פרייזען, ווערען תמיד געפונען א וועג זייערס דורכצופיה־רען אהן מורא פאר א שטראף, ווייל די "קאמבינייאשען" דארף ניט גע־שלאסען ווערען אפיציעל, נור קען אפילו געמאכט ווערען אין א "קאפע" ביי א פריינדליכער גלאז טיי.

דאך איז דאס היינט די איינציגע לעזונג, וואס מען גיט אין קאנאדע צו דער ברענענדסטער פראגע פונ'ם טאג — דער יקרות.

קאנאדע איז א "דאמיניאן" פון דער ענגלישער אימפעריע, ווי אזוי אבער האנדלען די איבעריגע ענגלישע קאלאניעס צו בעקעמפען דעם יקרות, ווייל דער יקרות הערשט דאך דארטען אויך.

מיר ווייסען ניט אויף וויפיעל פראצענט דער יקרות איז למשל גע־שטיגען אין דער אויסטראליער "קאממאנוועלטה", מיר ווייסען אבער פון די אפיציעלע בעריכטען, וואס די אויסטראליער רעגיערונג האט געטהאן צו בעקעמפען דעם יקרות.

די "קאממאנוועלטה פרייסעס עדזשאסטמענט באארד" וועלכע האט אין אויסטראליען גענדארפט לעזען די יקרות־פראגע, האט איינגע־פיהרט א מאקסימום־פרייז אויף אלע לעבענס־מיטלען, און קיין סארט שפייז מאר ניט פערקויפט ווערען פאר א העכערען פרייז, ווי פעסטגע־שטעלט פון דער רעגיערונג.

קאנאדע איז פיעל עלטער ווי דיעזע ענגלישע קאממאנוועלטה, פיעל ערפאהרענער, דאך איז'ם יקרות־קאמף, האט זיך אויסטראליען ארויס־געצייגט פאר פיעל פעהיגער, און עס וואלט ניט געשאדט, אז אונזערע איי־נענע רעגיערער זאלען עטוואס לערנען פון דער יונגערער שוועסטער־קאלאניע.

וואס פריהער די פערזאנען פון אטאוואה וועלען קומען צו דער איבע־ציינונג, אז דעם יקרות קען מען ניט לעזען מיט קאלטע רפואות. אלץ בע־סער וועט עס זיין פאר דער בעפעלקערונג, און אויב עס זאלען דארפען פאר־קומען וואהלען, וואלט עס אויך געהויבען דעם פרעסטיזש פון אונזערע יעצטיגע רעגיערונג, ביי דיעזע וואהלען.

שטאאטסמענער דארפען פיהרען א מלחמה ניט מיליטאריסטען זאגט מאקסימיליאן הארדען

דער רעדאקטאר פון דעם דייטשען זשורנאל "צוקונפט" וואהרענט די מי־ליטאריסטען אויף דער גרויסער געפאהר וואס די מלחמה קען ברענ־גען. — זאגט אז יעדער מלחמה מוז מען פריהער פערזיכערען א מעגליכקייט פאר שלום. — דאס, זאגט ער, קענען טהאן די שטאאטס מענער פיעל בעסער ווי דיא מיליטעריסטען.

מאקסימיליאן הארדען, דער בערימטער דייטשער שריפטשטעלער און רעדאקטאר פון דעם זשורנאל "צוקונפט" איז איינער פון די זעהר וועניגע מענער אין דייטש לאנד צו וועמען'ס ווארט מען הערט זיך צו מיט גרוס אויפמערקזאמקייט. און ער איז אויך כמעט דער איינציגער וואס בע־זיצט דעם מוטה צו זאגען זאכען, וואס אנדערע וואלטען בשום אופן ניט געוואגט ער האט אין פערלויף פון די צוויי יאהר מלחמה ניט איינמאהל ארויסגעטראטען געגען דער דייטשער רעגיערונג ביי פער שיעדענע געלעגענהייטען און האט מיט יעדען מאהל פראורזאכט א שטורעם אין דעם פאליטישען לאגער פון דייטשלאנד.

דיא לאנדאן טיימס דרוקט איבער אן אויסצוג פון זיינעם אן ארטיקעל פון דעם 21טען אקטאבער אין ווילכען ער טרעט ארויס גאנץ שארף געגען דיא עקסטרעמע מיליטעריסטען פון דייטשלאנד אין ער שטעלט איינינג זעהר וויכטיגע פראגען אין בעזוג צו דיא כעגליכע רעזולטאטען פון נאך דער מלחמה. אט וואס ער זאגט צווישען אנדערעס:

"דער שטאאטסמאן אין יעדען לאנד דארף זיין דער וועלכער זאל זאגען אין דיקטירען, ווי אזוי א מלחמה דארף אנ געפיהרט ווערען, ער דארף דאס זיין דער, וועלכער זאל אנזאיזען אויף וועלכען מיר מיזען אנגעהן מיט געשיטעער פאר וויכטיגקייט.

"איידער דער ערשטער שאס ווערט גע־פייערט מוז דער שטאאטסמאן אויסגעפי־גען א קלאהרען ענטפער אויף צוויי ווויך טיגע פראגען, דיי ערשטע פראגע דארף זיין — וואס פערלאנגען מיר מיט דעם בעטרעפענדען שריט וואס מיר נעהמען? און די צווייטע פראגע — וואס קענען מיר טהאן געגען דעם שונא? ווען אבער אין אזא פאל ווען דער צוואמענשטוים איז מיט מעהר ווי א איין שונא, דאן מוז נאטערליך פון דער צווייטער פראגע נאך אנרויסשווימען א דריטע, און נעטליך — ווי אזוי קענען מיר פאנאנדערשווידע־נע אונזערע שונאים, וועלכע האבען זיך פער איינגיגט ניט אויס ליעבע צווישען זיך נאר דערגן אויס האס צו אונז? און אויב עס ווערט בעשטימט וועלכער פון זיי איז דער שטארקסטער און מעהר געפעהליכסטער דאן מוז גלייך בעשלאסען ווערען אנצוא־ווערען אלע נויטיגע קרעפטען אום וואס שנעלער צו ברעכען און פערניכטען אזא ניזיגטע מאכט פון דעם שטארקסטען פון זי", אום אז די קלענערע אין שוואכערע זאלען שוין במילא ווערען אונשעדליך אין בעדייטונגסלאז.

אויב אבער אין אזא פאל, ווען דיא־נע־טרעפענדע שונאים זיינען אזוי מעכטיג דאס ווענען פערניכטען זיי קען נאר קיין פראגע ניט זיין: און אויב עס איז נאך דערצו פראגען א מעגליכקייט, דאס נאך דער מלחמה זאל מען נאך מיט זיי דאר פען האבען וויכטיגע פערבינדונגען אלס אנגעמיינע וועלט שותפים — דאן וואס טען אויס פיר אונז נאך פיעל וויכטיגע רע פראגען, וועלכע פון די נאציאנען רע נען אונז אם מעהרסטען שטערען אין אונ־זער ענטוויקלונג? וועלכע פון זיי בעזיצט די מעהרסטע קרעפטען אונז צו שעדי גען? מיט וועלכער פון זיי איז פאראנענ־א מעגליכקייט צו לעבען נאכהער אין פריעדען? און עס פערשטעהט זיך, דאס אונזער נאנצע צושטערונגס קראפט מיז אם מעהרסטען אנגעווענדעט ווערען גע־גען יענע נאציאנען וועלכע זיינען ענט ווערדער ניט איבריג שטארק, אדער זאגאר אייב יא שטארק, זיינען זיי אבער אין אזא לאגע דאס זיי שאפען א כעגליכקייט צו האבען מיט זיי פריינדליכע פערבינדונגען אווי שנעל ווי די מלחמה מיט זיי וועט אויפהערען.

האדען פערגלייכט דייטשלאנד מיט דער היסטארישער ראלע פון רוים, און זאגט דאס יעדער דייטשער פאליטיקער מוז פאר זיך קלאהר ווערען דיא אלע מעג־ליכע קרעפטען וואס עס בעזיצט זיין איי גענער "רוים", און ער מוז נאכזאגען ענטשיי דען איינארידען דעם פאקט ווי אזוי די אויסערליכע וועלט קוקט אויף איהר, אבי ער אליין ווייסט טור געגען אין קלאהרן דעם ריכטיגען חשבון אין סך הכל פון דעם צו שטאנד פון זיין לאנד.

פערגלייכענדיג די יעמייגע ראלע פון דייטשלאנד צו דער פון רוים, בעהענט הארדען וועדער אמאהל אויף דיא פראג־גע וועגען דעם וועלכע פון די דייטשיגע פאקטארען אין דעם לעבען פון א לאנד דארפען זיין די הייפט טאן געבער אין א צייט ווען גרויסע און שווערע קרייז סען קומען אן אויפ'ן לאנד, ער זאגט:

"בלויז שטאאטסמענער קענען אויסרע־כענען אלע מעגליכקייטען און קומען צו די נויטהיגע בעשלייסע, בלויז זיי קענען זיין די וואס זאלען אונז זאגען זייערע וואפען מיר מוען געברויכען, אין אויף וועלכען אופן אונזער מלחמה דארף אנ־געפיהרט ווערען. ווען גראדע ביי אונז אין דייטשלאנד ווערט דיזער גרויס־פריי־ציג אין גאנצען אפגעלייענט. אין דאס ווירקליך דאפיר ווייל מיר זיינען דא בע הערשט פון אזא שטארקען מיליטעריישען גייסט, לויט וויא אונזערע שונאים בע הויפטען? ווי עס ווייזט אויס אין דער מיליטעריזם א פארמע פון ציוויליזאציאן און ער איבט אויס ניט קיין קליינעם איינ־פלוס אויף אונזער פערשטאנד, דער גע יועהנליכער בודגעט ווערט איינפאך צוגע־וואיגט צום געדאנק, דאס פעלמער כסכוים קענען בלויז דורך וואפען גע־שליכטעט ווערען, און אז יעדער אנדער מיטעל איז איינפאך ווערטלאז.

העלדענטהאטען קענען מעגליך זיין זא גאר אהן מיליטעריזם, דערפאר אבער מוז דער מיליטעריישער גייסט פון א פאלק איהם אפט פערפיהרען, פון פריעדען צו קריעג. מיליטעריזם איז דיא אורזאכע פון מלחמות, און דארום מוזען מלחמות אזוי לאנג זאגען יעצט וועגען אונז גאנץ הויך רוזם זאל זיך זעלבסט פערניכטען. און דאס איז, וואס דיא שונאים פון דייטש לאנד אגען יעצט וועגען אונז גאנץ הויך אויפ'ן קול אין ד' נייטראלע מעכטע זאג־ען דאס זעלבע אין דער שטיל. אין מען פרעגט: "איז דאס ריכטיג" "קענען זיי טאקע דייטשלאנד?" ניין! דייטשלאנד שוויגט בלויז, און לאזט איהרע שונאים פאר איהר רעדען, ביז ווי לאנג אבער קען דאס אזוי אנהאלטען? ווי לאנג קע נען מיר שווייגען?"

מען גרייט זיך צו די פעדעראלע וואהלען אין קענעדע

פון שמואל מאיר שאפירא

מיט וואס די ליבעראלען האפען צו בעקומען די רעגיערונג אין זייערע הענט. —די אישום.

):: (

וואס טהוט זיך יעצט אין דער קענע דער פאליטיק?

דאס איז א זעהר צייטליכע פראגע.

אין דער זעלבער צייט וואס אין די פעראייניגטע שטאאטען איז שוין נאך די וואהלען די זיעגער פייערען שוין זייער זיעג, אין קענעדע וועלכע נעהמט א זעהר שטארקען אינטערעס אין די וואהלען פון איהר אזוינאהענטער שכנה האט זיך אויך אנגערוהט, האט מען זיך גענומען צו דער אייגענער פאליטיק.

עס איז כמעט ווי זיכער אז קומענ־דען יאהר וועלען מיר האבען פערעדראלע וואהלען אין קענעדע, אז'ו אלע סימנים ווייזען אז עס איז אזוי.

דאס וואס סער לאריער האט זיך ענט־זאגט צו ארבייטען האנט אין האנט מיט דער רעגיערונג בנוגע "רעקרוטינג", איז א בעוויז אז די אפאוויציע גרייט זיך ארויסצוטרעטען געגען דער רעגיערונג, און עס איז זיכער אז וועז עס וועט קומען צו דער יאנואר סעסיע פון פארלאמענט אין די רעגיערונג וועט פארלייגען צו פער־לייגערען דעם פארלאמענט אויף נאך א יאהר ווי זי האט עס געטהון ביי דער לעצ־טער סעסיע וועלען דערצו די ליבעראלען ניט צושטימען.

איז געהיים הייסט עס גרייט מען זיך שוין צו פערעדראלע וואהלען צום קומענדען יאהר דאס ווייזען אויף די זעהר פעסט פערזאמלונגען פון די קאנסערוואטיווע אסאסיאיישאנס וועלכע ווערען אבגע־האלטען איז אנטעריא אין איבער'ן גאנ־צען לאנד.

אישום ווערען צוגעגרייט, און מען ריכט זיך אויף גאנץ הייסט וואהלען.

פערשטעהט זיך אז די מלחמה וועט זיין די הויפט אישו מיט וועלכער ביידע פארטייען וועלען זיך פערזעהמען, ווייל די ערשטע צוויי אישום וועלכע זענען צו גענרייט געווארען פון פריהער האבען זיך ארויסגעוויזען פאר צו שויאך.

די צוגעגרייטע אישום זענען געווען פאלגענדע:

די נאציאנאליזירונג פון די קענעדער איינוועגבאהנען און בילינגאליזם. די ביידע אישום זענען אבער אויסגעשפיעלט

די קאנסערוואטיווע רעגיערונג האט געדענקט צו שאפען אן אישו מיט די איי זענבאהנען האבען אבער די ליבעראלען זיי פערבאפט דעם וועג אין האבען דערצו געגעבען זייער צושטימונג. עס איז דאך יודע, אז א זאך אין וועלכער ביידע צדדים זענען איינשטימיג קען ניט גע־מאכט ווערען פאר קיין אישו.

"בילינגואליזם" איז אויך אויסגע־שפיעלט, די ליבעראלען האבען אויפגע־נומען די פראגע און זי גיט ווירקליך גע־ווען א גוטע אישו ווייל די רעגיערונג איז ארויס געגען דעם, און דערמיט האבען די ליבעראלען געוואונען אלע פראנצויזיש שבדעכענדע קענעדער, איז אבער געקו־מען דער פריווי קאנסול אין האט מיט זיין ענטשיידונג געמאכט א תל פון דעם, וואס רים מען קען דאך ניט אריינסגעהן געגען דער ענטשיידונג פונ'ם פריווי קאנסול.

בלייבט הייסט עס בלויז איבער די מלחמה, און דאס אליין איז א זעהר שטאר־קע אישו.

די ליבעראלען האבען צייט די מלחמה האט אויסגעבראכען אנגעקליבען אזוי פיעל חטאים אויף דער רעגיערונג אז עס וואלט זיי געגיג געווען אבצוהאלטען עט ליכע קעמפיינס ניט נאר איינעם, און די מאנסערוואטיווע האבען זיך אנגעגרויט מיט פאטריאטיזם, ווייל דאס וואס די ליבעראלען האבען זיך ענטגאנגען צו ארבייטען מיט דער רעגיערונג.

קענען די קאנסערוואטיווע אויסגע־צען געגען זיי, אז זיי זענען ניט געווען גענוג פאטריאטיש אין האבען ניט גע־וואלט העלפען דער לאנד אין צייט פון נויט.

ביידע צדדים אלזא האבען די איי־שום צייטווייליגע „מלחמה אישום" און די האבען מורא אז נאך דער מלחמה וועט לען זיי ניט מעהר זיין קיין אישום, און וויילען זיי אויסנוצען וואס פריהער.

די קאנסערוואטיווע ווייסען נאנץ גוט וואס די ליבעראלען וועלען אנגעהמען פאר אן אישו, דאס איז דיא סער סעס יוהז תנאים און די פרעסע פון לאנד האט זיך שוין גענומען צוגרייטען דערצו.

בשמי אלעמען זענען בעקאנט די פאקטען וועלכע זענען אר־סגעבראכט גע־וואר'ן פון דער בעדעדיט דאף אינטער זיכיגנג קאמיסיע.

קרענעל עליסאן וועלכער איז גע־ווען סער סעס יהוז'ם בוזיס פרייזנד איז בלאר מיטט גע־ארן פאר אלע חטאים וועלכע זענען בעגאנגען געווארען אין ארויסגעבען די קענע־ר־מ־מ־מ אדעדרס.

אגאר א נאנצע רעגיערונג פון מיט זיין מע אנטיארטליך פאר די זונד פון איינעם, אבער דאס וואס די רעגיערונג האט פערטהיידיגט און געוויזדעט די וועל כע זענען די חטאים בעגאנגען האט זי. די רעגיערונג הייסט עס געשטעלט אין א ערע שלעכטער ליכט אין דאס געגעבען די ליבעראלען א גרעסערע יואפען אז זייערע הענט צו פאנאנדערווייזלען די אישו גרע סער אין ברייטער.

אז דאס וועט זיין די הויפט אישו פון די ליבעראלען צו דיא קומענדע וואה לען קען מען זעהען דערפון וואס די נאנ־צע קאנסערוואטיווע פרעסע האט זיך אין די לעצטע עטליכע טעג גענומען פאר דעם פונקט.

א געוויסע הינע "אינדעפענדענט קאנסערוואטיווע" צייטונג, וועלכע האט די גאנצע צייט געוואהרענט די באדרען רע גיערונג אז זי וועט געהן צו גרונד צוליעב די האנדלונגען פון דעם מיניסטער און האט זיך ארויפגעוואהרפען מיט פער שיעדענע בעשולדיגונגען אויפ'ן זעלבען מיניסטער פארדערענדיג זיין רעזיגנאציאן וועהר איהם פוליטיג נאר אנגעפאנגען צו פערטהיידיגען. און די טעג איז די זעלבע צייטונג ארויס מיט א ספעציעלען אר־טיקעל לויבענדיג ביז אין הימעל סער סעס יוהז'ן און האט פרובירט בעווייזען אז די פריהערדיגע בעשולדיגונגען זענען בלויז געווען אויסגעשטראגטע פון די לי בעראלען וועלכע האבען געזוכט צו שאפען פאר זיך אן אישו.

דאס ווייזט אז די קאנסערוואטיווען האבען זיך אויך שטארק געגומען גרוי טען צו די קומענדע וואהלען. און חוץ דעם האט סער סעס יוהז אליין אנגעפאנ־גען צו פערריבטען די פעהלערען וועלכע ער האט געמאכט מיט זיין פריינדשאפט צו קורטעל עליסאן דערמיט וואס ער האט געזוכט אבגעבען מעהר צייט צו די קענעדער סאלדאטען.

זיין לעצטע אויפדרעקונג וועגען דעם אז די קענעדער סאלדאטען זענען בעהאנ־דעלט און אפערירט געווארען פון אונקאמ־פעטענטע דאקטוירים און ער האט עס געזוכט אבצושאפען האט פיעל געהייבען זיין פרעסטיזש אפילו ביי זיינע שונאים, און די לאגע עדערט זיך ווירקליך, די גאנצע קאנסערוואטיווע פרעסע פון לאנד וועלכע האט ניט פיעל מעהאלטען פון יוהז'ן און האט געזוכט איהם ארויסצו־פטרן פון קאבינעט ניט צו זאך אלע מען האט ער גע טהון גוטע ארבייט און איז ווערטה דערפאר געלויבט צו ווערען ווייל צו ארגאניזירען א נייע ארמיי אין אזא קורצער צייט ווי קענעדע האט עס געט הון איז ווירקליך א גרויסער אויפטהו.

די ליבעראלע פאטרוי בערשטעהט זיך ווייל עס ניט צוגעבען און האלט אין אי־בער'חזר די אלטע חטאים.

מען גרייט זיך דארום שטארק צו די פערעדראלע וואהלען וועלכע ווערען אהן שום צווייפעל פארקומען קומענדען יאהר, סיידען, עס וועט טרעפען עטוואס אזעל כעס וועלכע אין יעצט אין דער קענע דער פאליטיק?

דאס איז א זעהר צייטליכע פראגע.

אין דער זעלבער צייט וואס אין די פעראייניגטע שטאאטען איז שוין נאך די וואהלען די זיעגער פייערען שוין זייער זיעג, אין קענעדע וועלכע נעהמט א זעהר שטארקען אינטערעס אין די וואהלען פון איהר אזוינאהענטער שכנה האט זיך אויך אנגערוהט, האט מען זיך גענומען צו דער אייגענער פאליטיק.

עס איז כמעט ווי זיכער אז קומענ־דען יאהר וועלען מיר האבען פערעדראלע וואהלען אין קענעדע, אז'ו אלע סימנים ווייזען אז עס איז אזוי.

דאס וואס סער לאריער האט זיך ענט־זאגט צו ארבייטען האנט אין האנט מיט דער רעגיערונג בנוגע "רעקרוטינג", איז א בעוויז אז די אפאוויציע גרייט זיך ארויסצוטרעטען געגען דער רעגיערונג, און עס איז זיכער אז וועז עס וועט קומען צו דער יאנואר סעסיע פון פארלאמענט און די רעגיערונג וועט פארלייגען צו פער־לייגערען דעם פארלאמענט אויף נאך א יאהר ווי זי האט עס געטהון ביי דער לעצ־טער סעסיע וועלען דערצו די ליבעראלען ניט צושטימען.

אין געהיים הייסט עס גרייט מען זיך שוין צו פערעדראלע וואהלען צום קומענדען יאהר דאס ווייזען אויף די זעהר פעסט פערזאמלונגען פון די קאנסערוואטיווע אסאסיאיישאנס וועלכע ווערען אבגע־האלטען אין אנטעריא אין איבער'ן גאנ־צען לאנד.

אישום ווערען צוגעגרייט, און מען ריכט זיך אויף גאנץ הייסט וואהלען.

פערשטעהט זיך אז די מלחמה וועט זיין די הויפט אישו מיט וועלכער ביידע פארטייען וועלען זיך פערזעהמען, ווייל די ערשטע צוויי אישום וועלכע זענען צו גענרייט געווארען פון פריהער האבען זיך ארויסגעוויזען פאר צו שויאך.

די צוגעגרייטע אישום זענען געווען פאלגענדע:

די נאציאנאליזירונג פון די קענעדער איינוועגבאהנען און בילינגאליזם. די ביידע אישום זענען אבער אויסגעשפיעלט

די קאנסערוואטיווע רעגיערונג האט געדענקט צו שאפען אן אישו מיט די איי זענבאהנען האבען אבער די ליבעראלען זיי פערבאפט דעם וועג אין האבען דערצו געגעבען זייער צושטימונג. עס איז דאך יודע, אז א זאך אין וועלכער ביידע צדדים זענען איינשטימיג קען ניט גע־מאכט ווערען פאר קיין אישו.

"בילינגואליזם" איז אויך אויסגע־שפיעלט, די ליבעראלען האבען אויפגע־נומען די פראגע און זי גיט ווירקליך גע־ווען א גוטע אישו ווייל די רעגיערונג איז ארויס געגען דעם, און דערמיט האבען די ליבעראלען געוואונען אלע פראנצויזיש שבדעכענדע קענעדער, איז אבער געקו־מען דער פריווי קאנסול אין האט מיט זיין ענטשיידונג געמאכט א תל פון דעם, וואס רים מען קען דאך ניט אריינסגעהן געגען דער ענטשיידונג פונ'ם פריווי קאנסול.

בלייבט הייסט עס בלויז איבער די מלחמה, און דאס אליין איז א זעהר שטאר־קע אישו.

די ליבעראלען האבען צייט די מלחמה האט אויסגעבראכען אנגעקליבען אזוי פיעל חטאים אויף דער רעגיערונג אז עס וואלט זיי געגיג געווען אבצוהאלטען עט ליכע קעמפיינס ניט נאר איינעם, און די מאנסערוואטיווע האבען זיך אנגעגרויט מיט פאטריאטיזם, ווייל דאס וואס די ליבעראלען האבען זיך ענטגאנגען צו ארבייט־טען מיט דער רעגיערונג.

קענען די קאנסערוואטיווע אויסגע־צען געגען זיי, אז זיי זענען ניט געווען גענוג פאטריאטיש אין האבען ניט גע־וואלט העלפען דער לאנד אין צייט פון נויט.

ביידע צדדים אלזא האבען די איי־שום צייטווייליגע „מלחמה אישום" און די האבען מורא אז נאך דער מלחמה וועט לען זיי ניט מעהר זיין קיין אישום, און וויילען זיי אויסנוצען וואס פריהער.

די קאנסערוואטיווע ווייסען נאנץ גוט וואס די ליבעראלען וועלען אנגעהמען פאר אן אישו, דאס איז דיא סער סעס יוהז'ן אויף די פרעסע פון לאנד האט זיך שוין גענומען צו שאפען אן אישו מיט די ליבעראלען.

בייד'ע צדדים אלזא האבען די איי־שום צייטווייליגע „מלחמה אישום" און די האבען מורא אז נאך דער מלחמה וועט לען זיי ניט מעהר זיין קיין אישום, און וויילען זיי אויסנוצען וואס פריהער.

די קאנסערוואטיווע ווייסען נאנץ גוט וואס די ליבעראלען וועלען אנגעהמען פאר אן אישו, דאס איז דיא סער סעס יוהז'ן אויף די פרעסע פון לאנד האט זיך שוין גענומען צו שאפען אן אישו מיט די ליבעראלען.

"בילינגואליזם" איז אויך אויסגע־שפיעלט, די ליבעראלען האבען אויפגע־נומען די פראגע און זי גיט ווירקליך גע־ווען א גוטע אישו ווייל די רעגיערונג איז ארויס געגען דעם, און דערמיט האבען די ליבעראלען געוואונען אלע פראנצויזיש שבדעכענדע קענעדער, איז אבער געקו־מען דער פריווי קאנסול אין האט מיט זיין ענטשיידונג געמאכט א תל פון דעם, וואס רים מען קען דאך ניט אריינסגעהן געגען דער ענטשיידונג פונ'ם פריווי קאנסול.

בלייבט הייסט עס בלויז איבער די מלחמה, און דאס אליין איז א זעהר שטאר־קע אישו.

די ליבעראלען האבען צייט די מלחמה האט אויסגעבראכען אנגעקליבען אזוי פיעל חטאים אויף דער רעגיערונג אז עס וואלט זיי געגיג געווען אבצוהאלטען עט ליכע קעמפיינס ניט נאר איינעם, און די מאנסערוואטיווע האבען זיך אנגעגרויט מיט פאטריאטיזם, ווייל דאס וואס די ליבעראלען האבען זיך ענטגאנגען צו ארבייט־טען מיט דער רעגיערונג.

קענען די קאנסערוואטיווע אויסגע־צען געגען זיי, אז זיי זענען ניט געווען גענוג פאטריאטיש אין האבען ניט גע־וואלט העלפען דער לאנד אין צייט פון נויט.

ביידע צדדים אלזא האבען די איי־שום צייטווייליגע „מלחמה אישום" און די האבען מורא אז נאך דער מלחמה וועט לען זיי ניט מעהר זיין קיין אישום, און וויילען זיי אויסנוצען וואס פריהער.

די קאנסערוואטיווע ווייסען נאנץ גוט וואס די ליבעראלען וועלען אנגעהמען פאר אן אישו, דאס איז דיא סער סעס יוהז'ן אויף די פרעסע פון לאנד האט זיך שוין גענומען צו שאפען אן אישו מיט די ליבעראלען.

"בילינגואליזם" איז אויך אויסגע־שפיעלט, די ליבעראלען האבען אויפגע־נומען די פראגע און זי גיט ווירקליך גע־ווען א גוטע אישו ווייל די רעגיערונג איז ארויס געגען דעם, און דערמיט האבען די ליבעראלען געוואונען אלע פראנצויזיש שבדעכענדע קענעדער, איז אבער געקו־מען דער פריווי קאנסול אין האט מיט זיין ענטשיידונג געמאכט א תל פון דעם, וואס רים מען קען דאך ניט אריינסגעהן געגען דער ענטשיידונג פונ'ם פריווי קאנסול.

בלייבט הייסט עס בלויז איבער די מלחמה, און דאס אליין איז א זעהר שטאר־קע אישו.

"ווי אזוי א אידישער סאלדאט זאל זיך ניט אויסצייכענען אויפ'ן רוסישען שלאכטפעלד איז דאס ביי רוסלאנד ווע ניג אנגעלעגען, האט ער דערצעהלט, אין דער ארמיי געפינען זיך פיעלע אידען אידעל כע צייגען ארויס די גרעסטע העלדענ־טהאטען אין גבורה, דאך האלטען די גע נעראלען אין אפיצערען אין אין דעצען גענען אידען, און ערלויבט די סאלדאטען צו בענעהן די שרעקליכסטע גוואלטהאטען איבער אידיש זקנים, פרויען אין קינדער

זשעריק האט איינטהייל גענומען אין די שלאכטען ארום לאדז און סעליעין און איז צוויי מאהל פערוואונדעט געווארען: איין מאהל אין א פוס און נאבדעם ווי ער איז אפגעגעגען א קוהגע בעגאנגען אין ווע־נען דעם פאל, ווען רוסען זיינען אריין אין קראסטין, 6 מייל פון ליבלין, נאכ־דעם אלס ער האט בעגאנגען מיט אנדערע אין דער ווינטער צייט פער מעל פון אייהר אייהרע ווע־לכע זי פלעגט א נ־ טער שיקען.

עס שפירט זיך דא־ טער, דאס אנקומען שניי. א מחנה שווארצע איבער די דעבער, ווי איינגעגרייט ווערען אי־ מאנטלען, אנזאנגענדיג מיט דער קומט — דער נ־ שטורמישע ווינטען און נ־ נע גדריסע פעלטען.

אלעס ווערט ארום טרויעריגער בענקשאפט צו־ שפרייט זיך איבער'ן כאטאנע שטילקייט צוש־ מארק ווי אנזאנענדיג דער קומט.

פערשוואנדען איז קייט פון מארק — ניש־ קייט אין בעהעלטעניש איינגעפאקט האט מ־ איז אלמנה איהר לאנג בע־ אויף וועלכען עס זענען אויפ'ן קאפ — דאס אלט כאך פאר דעם דאווג־ זיך בדרך חלצה:

סטו א בעל מלאכה? דרי־ זיירע, זענען געווען שינ־ דיין זיירע האט נאר געגעב־ א דאך האט ער גלייך נער שאל שינדלען מען דארף ווי מיר וויפיעל שינדלען א נאנצען דאך?

חיים שמואל וועלכער ב־ די פראגע, ביי וועמען א־ עס פלאנטערט זיך יעצט, ווינטער, עס מאכט זיך קא־ שטייוועל צוריסען, קיין דע־ פען וועט שיין באלד נישט ז־ אב עטליכע מריט פון הויז, זאל הענען זעהן וואס עס טו־ דאך, קוקט ארויף מיט די־ טראכט די גרויסקייט פון דא־ בער א צאהל שינדלען, גלייך ווי א גרויסער מבין א־ פען ר' מרדכי א פופצעו שא־ משה מדדכי' צולאכט ערקלעהרט איהם דעם טע־

וואס א אידישער סאל־דאט דערצעהלט

"צוגעשיקט צום "אידישען זשורנאל" פון'ם נייוארקער הבנסת אורחים)

נייוארק. —

א אידישער העלד פון דער רוסישער ארמיי, שמואל זשעריק, 44 יאהר אלט, וועלכער האט דערדינט זיך צו אן אונ־ טער־אפיצער, און ווי ער ערקלעהרט גע־ראפט אין קורצען דאס מיטל אויפצו־ אפיצער־ראנג, איז יעצט אנגעקומען אין הכנסת אורחים, 229 איסט בראדוועי, פון סיאטעל, וואש., דורך יאפאן.

די רייזע, ווי ער דערצעהלט, האט איהם אפגעקאסט 3700 רובעל, אויפ'ן וועג איבער סיביר איז ער צוזאמען מיט נאך אבט געווען ארעסטירט, נאר דאך אן נס איז איהם געלונגען צו בעפרייען זיך.

"ווי אזוי א אידישער סאלדאט זאל זיך ניט אויסצייכענען אויפ'ן רוסישען שלאכטפעלד איז דאס ביי רוסלאנד ווע ניג אנגעלעגען, האט ער דערצעהלט, אין דער ארמיי געפינען זיך פיעלע אידען אידעל כע צייגען ארויס די גרעסטע העלדענ־טהאטען אין גבורה, דאך האלטען די גע נ